శ్రీః

శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయకవి విరచితమ్

శ్రీరమావల్లభరాయశతకమ్

టీక-తి తే ఉ వు

మేళ్ళచెర్వు వేఙ్కట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రీ

ప్రకాశకులు

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి

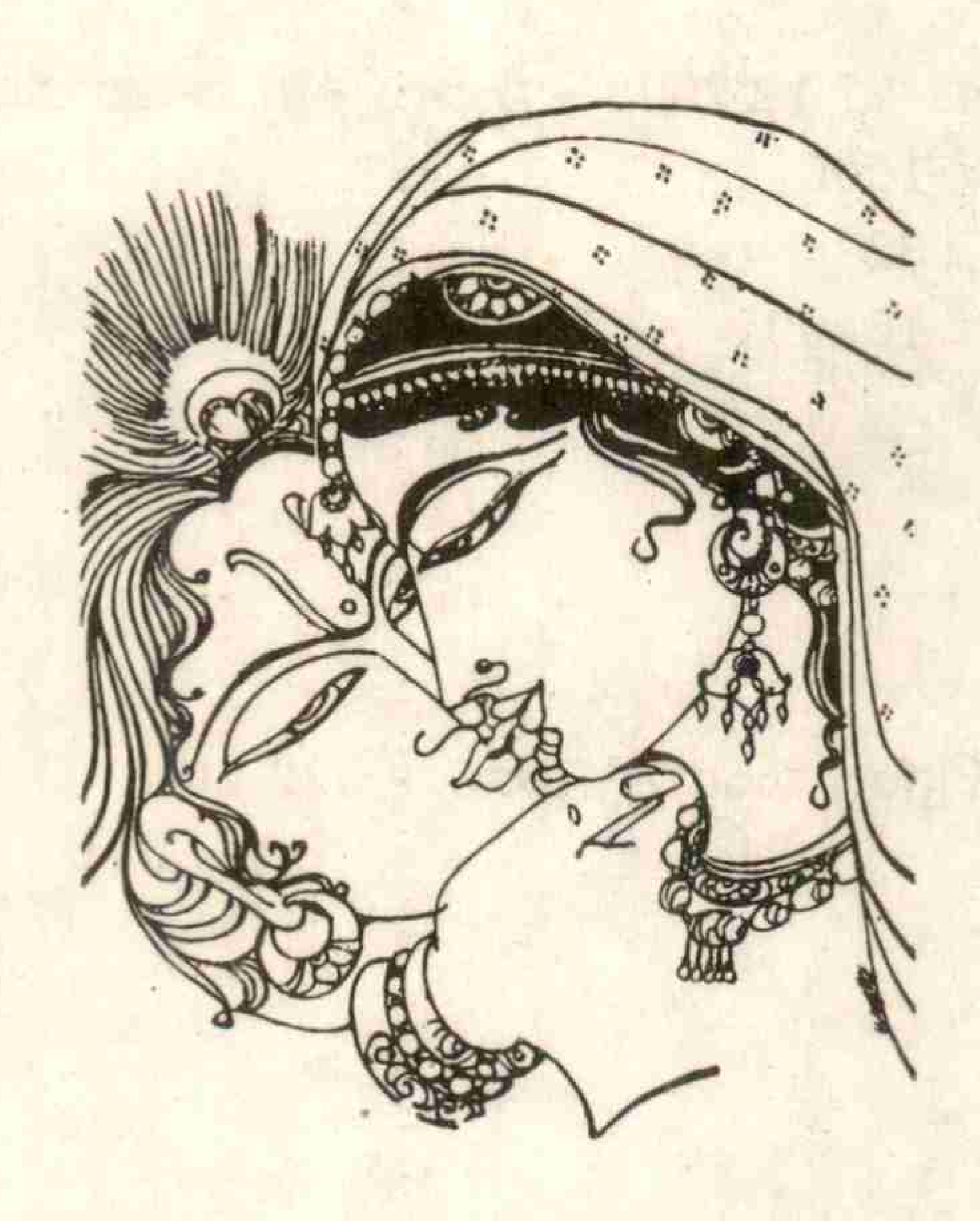
శ్రీః

శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయకవి విరచితమ్

శ్రీరమావల్లభరాయశతకమ్

టీక-తి త ఉ వు

మేళ్ళచెర్వు వేఙ్కట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రీ

ప్రకాశకులు

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి

వెల రూ. 15-00

శ్రీః

శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయకవి విరచితమ్

శ్రీ రమావల్లభరాయ శతకమ్

టీక-తిత ఉవు

మేళ్ళచెర్వు వేఙ్కట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

ప్రథమముద్రణ:-27.12.2003 - స్వభాను - శ్రీ రామరాయకవి జయంతి

ప్రతులు : 1000

పేజీలు : 32

వెల రూ. : 15-00

DTP by

VIKRAM GRAPHICS

Opp. M.R.O. Office

CHIRALA - 523 155

Ph.: 08594 - 237658

Printed at

కమల ఆర్ట్ ప్రింటర్స్,

చినరావూరు పార్కు వద్ద,

తెనాలి. ఫోన్స్: **202972, 355572**

తితఉవు

శ్రీ హయగ్రీవస్వామి స్వప్నమున విప్రరూపమున సాక్షాత్కరించి, మంత్రమును తదుపరి సకల విద్యలను అనుగ్రహించినది ఏ మహా పురుషునకో, అట్టి మహా విద్వత్కవి లేఖిని నుండి జాలువాఱిన గ్రంథ సింధువులలో ఈ **'రమావల్లభరాయ శతకము'** ఒకటి.

"అతివీర్యవతీవ భేషజే - బహూరల్పీయసి దృశ్యతే గుణః" అన్నట్లు లఘు గాత్రమయిన ఈ శతకమునందు విషయము మహా మాత్రలోనే కలదు.

ప్రక్రియ:- ఈ శతక ప్రక్రియ ప్రధానముగా తెలుగు వారిది. తెలుగుశతక లక్షణములను పుణికి పుచ్చికొన్న యీ "సంస్కృత శతకము"సంస్కృత భాషకు ఒక తెలుగు తల్లి యిచ్చిన "బహుమతి" అనవచ్చును.

అభిజనము:- రామారావుగారు గుంటూరు జిల్లా నర్సరావుపేట ప్రక్కనగల పమిడిపాడు గ్రామములో నివసించెడివారు. ఆయన విద్యాభ్యాసము సారస్వతకృషి - అంతయు ఇంచుమించుగా పమిడిపాడులోనే జరిగినది. ఆ గ్రామమున 'రమావల్లభరాజస్వామి' ఆలయము కలదు. ఈ స్వామి వీరికి ఇలవేల్పు. దేవాలయ తులసీ వనమునందే కవిగారి సంధ్యావందనాదికము జరుగుచుండెడిదట. వైకుంఠమున నిత్యసూరులున్నట్లు, శ్రీ రామారాయ కవిగారున్ను గ్రామమందలి రమావల్లభరాజస్వామివారికి "సూరి" గా ఉండిరి. అందువలననేమో శతకము చివఱి పద్యమున శ్రీవారే, "ప్రపన్నం సదా **రక్షతాద్రామసూరిమ్"** అని ముగించిరి. "సూరి" అను పరిభాష ప్రధానముగా శ్రీ వైష్ణవులుపయోగించెడిది. శ్రీ రామారావుగారు భూతపూర్వవైష్ణవులగుట వలన వారి మనస్సులో ఈ భావముండియుండును.

ప్రత్యేకత:- ఈ గ్రంథమునందు తమ సంసారబాధలు వెళ్ళబోసికొన లేదు. సంఘనింద లేదు. మాయా ప్రాభవముగానే సంఘస్థితిని అల్పముగా వర్ణించి మాయనుండి విముక్తి నిచ్చి యుద్ధరింపుమని కోరిరి. ఈ శతకమునందు ఈ విద్వత్కవి కొన్ని విలక్షణ లక్షణములను ప్రదర్శించెను. వానిని యిచ్చట ప్రస్తావింపనిచో వ్యర్థత ఏర్పడును. యివి అవి **'జన్మాద్యస్య యతః'** అను

బ్రహ్మసూత్ర ప్రథమ సూత్ర తాత్పర్యముతో భాగవత గజేంద్ర ప్రార్థనా ఘట్టముతో సమానముగా ప్రారంభమయిన ఈ శతకములో దైవస్తుతి, మాయావర్ణన, దశావతార వర్ణన, విశేషావతార వర్ణన, విష్ణు వైభవ వర్ణన, భగవత్కీర్తి, భగవత్కాంతి వర్ణనలు, కిరీటాది పాదాంతస్తుతి, ఆయుధ స్తుతి చేసి చివరకు ఆలయము నందలి "మకర తోరణ" వర్ణన – ఈ విధముగా 99 శ్లోకములు పూర్తిచేసి చివతి '3' శ్లోకములలో శరణాగతి ప్రపత్తి చేసిరి.

ఇందలి విలక్షణతలు:-

1) దశావతార వర్ణన వరాహావతారముతో మొదలు పెట్టబడినది. తరువాత కమఠ మీనావతారముల స్తుతి జరిగినది. ఈ క్రమోల్లంఘనకు కారణములు 'బహుశః' ఇలా అయి యుండవచ్చును. అ) వరాహము అనగా 'పంది' అని అందఱకు తెలిసిన అర్థము. కాని 'మంచిరోజు' అని రెండవ అర్థము ఉన్నది. ఈ అర్థము మనస్సునందుంచికొని రామారావుగారు 'భూమి' ని ఉద్ధరించి వెలుగులోనికి తెచ్చి 'మంచిరోజు' తెచ్చిన అవతారమును స్తుతించినారు. ఆ) భూమియందు పుట్టిన జనులకు భూమిని ఉద్ధరించిన అవతారము ఉద్ధారక మను అభిప్రాయము కావచ్చును. ఇ) **'హూం'** బీజము వరాహబీజము. అది ఉద్ధారణ క్రియకు మంత్రములలో ఉపయోగింతురు. ఆ విధముగా తద్బీజా ధిష్ఠాత అయిన 'వరాహస్వామి' స్తుతిని చేసి యుండెను. ఈ) తిరుపతిలో వేంకటేశ దర్శనాత్ పూర్వము "వరాహస్వామి" దర్శనము సాంప్రదాయికము. ఆ అభిప్రాయముతో గూడా 'వరాహస్తుతి' ప్రథమ కర్తవ్యమని తలచి యుండును. ఉ) ఈ కవీంద్రుడు యోగీంద్రుడు. మూలాధారము ప్రథమ చక్రమని యోగసంప్రదాయము. అది భూచక్రము. అట్టి భూమినుంచి ప్రాణశక్తిని ఊర్ధ్వచక్రములకు ప్రయాణింపచేయుటకు 'హూం' బీజరూపమైన వరాహశక్తి అవసరము. కనుక కవి వరాహస్తుతిని మొదటగా చేసియుండును. ఊ) మత్స్య కూర్మ వరాహములు సతీ రహితములు. 'భూ' సమేతమయిన వరాహ స్వరూపము పరిపూర్ణమని భావించి వరాహవర్ణన ముందుగా చేసియుండును.

2) వామనావతరాము (టూ-ఇన్-వన్) ప్రథమమున వామనుడుగా

పుట్టుట, తరువాత బలిచక్రవర్తి ముందఱ త్రివిక్రముడుగా ఎదుగుట - రెండు - రెండవతారములు. ఈ సత్యమును సూచించుచు రామకవి వామనావతార వర్ణనకు '2' శ్లోకములు కేటాయించెను.

3) ఎవరూ చేయని విధముగా హయగ్రీవ, నారాయణ, శేషశయన, లక్ష్మీనారాయణ వర్ణనలతోబాటు "హిరణ్యగర్భ వైశ్వానర, విరాట్పురుషుల" స్తుతియు చేయబడెను. ఈ వర్ణన నాకు తెలిసినంతవఱకు ఎవరును చేసినది కాదు. కవి 'అద్వైతయోగి' అయినందు వలన, గొప్ప శాస్త్రవిమర్శకుడు అయినందువలన ఈ వర్ణనలపై కోరిక కలిగియుండెను.

4) దేవతావర్ణనలో సంప్రదాయము ప్రకారము పాదాది కేశాంత వర్ణన చేసెదరు. కాని శ్రీరామారావుగారు కిరీటాది పాదాంత వర్ణన చేసినారు. కారణము అవగతమగుట లేదు. బహుశః, అ) అంతకుముందు చాలాసార్లు 'పాద'వర్ణన కలదు కనుక పాదాది వర్ణన చేసినట్లే. ఆ) ఈ వర్ణన చివఱన శరణాగతి కలదు. కనుక పాదములు చివఱలో వచ్చునట్లు ఈ వర్ణన చేసియుండవచ్చును. ఇ) మఱియు, ఆలయ విగ్రహ వర్ణనతో ప్రారంభమయిన ఈ శతకము మకర తోరణ వర్ణనద్వారా ఆలయ విగ్రహ శరణాగతితో ముగిసినది. అనగా 'అర్చావతార' వర్ణన చేసినట్లు. వైష్ణవ పరిభాషలో దేవ విగ్రహములు కేవల శిలలు కావు. అవి భగవంతుని అవతారములే. వాని పేరు అర్చావతారములు.

అర్చావతారములను మనము కేశాది పాదాంతముగానే చూచెదము. కనుక మన దర్శన క్రమములో కవిగారు తన సువర్ణ బిందువులతో "రమావల్లభరాజస్వామి"కి పట్టాభిషేకము చేసినట్లుగా ఈ "స్తుతి" వ్రాసి యుందురు.

శైలీ శిల్పములు:- చక్కని చమత్కారములు చిక్కని అలంకారములు కలగలిసిన యీ 'శైలి' అతి మనోహరముగా ఉండును.

త్వం నాథ శ్రుతిశేఖరే స్ఫుటతమం నీలోత్పలం చాద్భుతం
కృష్ణే హంసవరో విభాసి భగవన్ సన్మానసాభ్యన్తరే।

గోపస్త్రీ చరణామ్బుజాత నికరే భాసి స్మ సద్భృఙ్గర
స్తం త్వాం సర్వసమం పురాణపురుషం వన్దే రమావల్లభమ్॥ 44

అందు '44' వ పద్యమున రూపకాలంకారము యొక్క సహాయముతో ఉల్లేఖాలంకారము చక్కగా నిర్వహింపబడినది. దాని ప్రకారము కృష్ణుడు ఉపనిషత్తుల తలలో నల్లకలువ, మునిమనస్సులలో తిరిగే నల్లహంస, గోపికా పాద కమలములవద్ద తారాడే తుమ్మెద అట. అట్లే '60' వ పద్యములో, తద్గుణాలంకార సహాయముతో రూపకాలంకారము సాధింపబడిన తీఱు హృదయంగమముగా నున్నది.

త్వత్కాన్త్యా భ్రమరో నభో మధుపృషత్పూగశ్చ తారాగణో
హంస శ్శీతలదీధితి స్తవ యశోలక్ష్మీముఖం చన్ద్రభమ్।
సాక్షాత్సేయ మహో రమా విలసతి స్వేనైవ రూపేణ చ
త్వాం తత్తాదృశ నప్రతర్క్యసుషమం వన్దే రమావల్లభమ్॥ 60

'నీ కాంతివలన ఆకాశము తుమ్మెద, తారలు తేనె చుక్కలు, సూర్యుడు=చంద్రుడు, (అనగా చల్లదనము, నల్లదనము తగులుట వలన) లక్ష్మి స్వస్వరూపముతోను విరాజిల్లు చున్నవి. మఱియు, వ్యధికరణ రూపకాలంకారము ద్వారా, సావయవ రూపకాలంకారము ధ్వనించు 53 వ పద్యమును పరికింపవలసియున్నది.

త్వత్కీర్తిర్నభసా హరే తిలకితా తామిస్రతః కైశ్యితా
జ్యోత్స్నాభిశ్చ దుకూలితా రవిరుచా హా కుఙ్కుమాలేపితా।
క్షీరోదేన తటాకితా సుభగయా సీమన్తితా గఙ్గయా
పూష్ణా కన్దుకితాఽబ్జితాఽమృతరుచా వన్దే రమావల్లభమ్॥ 53

భగవత్కీర్తి ప్రపంచమంతట వ్యాపించినది. దానికి ఆకాశముచేత తిలకము, అంధకారము వలన కేశపాశము, చంద్రకల వలన పట్టువస్త్రము, ఉషోరుణకాంతివలన కుంకుమలేపము, పాలసంద్రమువలన క్రీడాసరోవరము, గంగ వలన సీమంతము, సూర్యుని వలన 'కందుకము' చంద్రునివలన విలాస కమలము ఏర్పడినవి అని భావము. ఇందులో భగవత్కీర్తి ఒక సర్వాంగ సుందరి అయిన 'కాంతామణి' గా ధ్వనించినది కనుక సావయవ

రూపకాలంకారధ్వని. ఆకాశము మొ॥నవి తిలకములుగా ఆరోపింప బడుట వలన వాచ్యముగా వ్యధికరణరూపకాలంకారము, ధ్వనికి కారణమయినది. ఈ శ్లోకమునకు "చిత్ర మీమాంస" లో అప్పయ్య దీక్షితులవారుదహరించిన "తారానాయక..." అను శ్లోకములోని "నద్యాశేఖరిణే దృశాతిలకినే" అను తృతీయ పాదము స్ఫూర్తిదాయకము కావచ్చును. అట్లే భగవంతుడు వేదాంత వేద్యుడను విషయమును కర్ణవర్ణనలో "శ్రుతి" శబ్దము ద్వారా సాధించిన తీరు మనోహరముగ నున్నది. "ప్రభూ! నీవు ఆద్యుడవని నీ శ్రుతి (చెవి) వలన తెలియుచున్నది. శ్రుతి (చెవి) చివఱ జ్యోతిర్మయమయిన నీ కిరీటము కలదు. నీ దర్శనము (కన్ను) శ్రుతికి (చెవి) అవతలదాకా సాగినది. మా బుద్ధులు శ్రుతి (చెవి) యందే ఆగిపోయినవి" అని దీని అర్థము. ఇందులో శ్రుతి అనగా చెవి, వేదము అను రెండర్థములు కలవు. దీనివలన భగవంతుడు వేదమునకు అతీతుడనియు, వేదాంత వేద్యుడనియు, ఆయన దర్శనము వేదాంతములయందేననియు, మా దృష్టి వేద విహిత కర్మలయందే నిమగ్న మయినదనియు వ్యంగ్యము. మఱియు, భగవంతుని 'శ్రవణములు' మన దృష్టిని కట్టిపడవేయునంత సౌందర్యము కలవనియు ధ్వని. 'శ్రుతి' అనగా భగవంతుని గూర్చి శ్రవణము చేయుట. మనుష్యుల మనస్సులు భగవంతుని గూర్చి వినుటయందే తలమునకలయియున్నవి. చూచుట / దర్శనము ఎప్పటికో అను భక్తికి అంగమయిన 'ఔత్సుక్య' భావధ్వని కలదు. ఈ అర్థ గాంభీర్యము మాత్రమే కాక శబ్ద సౌష్ఠవమున్ను ఈ శతకమున తక్కువ లేదు. "హిండత్కుండల..." అను '80' వ పద్యమున బిందుపూర్వక డకారా వృత్తి వలన అనుప్రాస సౌందర్యము అక్షరరమ్యత కొలువుదీఱినవి.

> హిణ్డత్కుణ్డల ఘృష్టిమణ్డల కనద్గణ్డద్వయీమణ్డలం
> స్మేరేన్దీవరచాపదణ్డవిలసద్భ్రూగుమ్భితాబ్జామ్బకమ్।
> రమ్యాఖణ్డలరత్నదణ్డసునసం సద్బిమ్బబిమ్బాధరం
> బిభ్రాణం ముఖచన్ద్ర ముత్స్మిత మహం వన్దే రమావల్లభమ్॥ 80

ఉపనిషదర్థములు:- ఈ శతకమునందు భక్తి వేదాంతములు చెట్టపట్టాలు వేసికొని సాగినవి. ప్రథమశ్లోకము నుంచియే యీ విహారము కనబడుచున్నది.

1) స ఈశో యద్వశే మాయా సజీవో యస్తయార్దితః

2) మాయాంతు ప్రకృతిం విద్యాత్ మాయినంతు మహేశ్వరమ్

3) ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేఽ_శేర్జున తిష్ఠతి

4) ఔపస్థ జైహ్వ్యం బహు మన్యమానః కథం ను ముచ్యేత దురంతమోహాత్,

అను విషయములు 'మాయా' వర్ణనలో సారాంశములుగా తేలినవి. అట్లే,

5) య ఆత్మని తిష్ఠన్ యో విజ్ఞానే తిష్ఠన్ యోఽ_ప్సు తిష్ఠన్ య ఆదిత్యే తిష్ఠన్

6) స యశ్చాయం పురుషే యశ్చా సావాదిత్యే స ఏకః తత్త్వమసి

7) హిరణ్య గర్భస్సమవర్త తాగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్

8) స ఈశోంతరాదిత్యే హిరణ్మయః పురుషః, హిరణ్యశ్మశ్రుః హిరణ్యకేశః

9) విష్ణోస్తు త్రీణి రూపాణి పురుషాఖ్యాన్యథో విదుః
ప్రథమం మహతః సృష్టిః ద్వితీయం త్వండసంస్థితం,
తృతీయం సర్వభూతస్థం తాని జ్ఞాత్వా విముచ్యతే

10) అప ఏవససర్జాదౌ తాసువీర్యమపాసృజత్
తదండమభవ ద్ధైమం సహస్రాంశుసమప్రభమ్

ఇత్యాది భావజాలమంతయు హిరణ్యగర్భాది విశేషావతార వర్ణనలకు మూల స్తంభములుగా కన్పట్టుచున్నవి.

సాదృశ్యము:- అత్యంత మేధావుల, బుద్ధుల మధ్య భావనల మధ్య పోలిక, మైత్రి యుండును. 'సంవాదిన్యోహి మేధావినాం బుద్ధయః' అని ఆర్యోక్తి. ఆ విధముగా ఈ శతకమున కొన్ని అనుసరణలు కన్పట్టుచున్నవి. వానిలో కొన్నింటిని చూడవలసినదిగా మనవి. 35వ పద్యములో 'లక్ష్మీదేవి క్షీర సముద్రమున పుట్టిన సందర్భమున విష్ణుదేవుని వరించుటకు కారణము 'బ్రహ్మాదులయందు దోషములను కనుగొనుట' అని కవి ఉత్ప్రేక్షించినాడు.

లక్ష్మీం సాధు పయోధసో మథనతో జాతాం తటిద్వల్లరీం
బ్రహ్మాదిష్వపి దోషదర్శనవశా త్త్వాం వృణ్వతీం చ స్వయమ్।
సజ్జ్యహ్లాన్ననుయాత సన్మనివృతః పత్రీశ్వరారోహణ
స్సద్వార్ధ్యోయ ఇహాగమ ద్ధరినుతో వన్దే రమావల్లభమ్॥ 35

కాని ఆదోషములను చెప్పలేదు. యీ దోషములను చమత్కారముగా చెప్పిన శ్లోకము 'ధ్వన్యాలోకము' లో కలదు.

'వత్సే మా గా విషాదం శ్వసనమురుజవం సంత్యజోర్ధ్వ ప్రవృత్తం
కంపః కోవా గురుస్తే భవతు బలభిదా జృంభితేనాత్రయా హి।
ప్రత్యాఖ్యానం సురాణామితి భయ శమనచ్ఛద్మనా కారయిత్వా
యస్మై లక్ష్మీ మదాద్వః స దహతు దురితం మంథమూఢాం పయోధిః

ఈ శ్లోకము కవిగారి దృష్టిలోకి తప్పక వచ్చియుండును.

అట్లే వరదరాజస్తవమునందలి ఈ క్రింది పద్య భావము పూర్తిగా 95వ పద్యములో నఖ వర్ణనలో స్థానము సంపాదించినది.

నాథ త్వదంఘ్రినఖధావన తోయలగ్నః
తత్కాంతి లేశకణికాః జలధిం ప్రవిష్టాః।
తా ఏవ తస్య మథనేన ఘనీభవంత్యో
నూనం సముద్ర నవనీతపదం ప్రపన్నాః॥

దేవేన్ద్రాదికిరీటకోటినికషప్రోద్ఘృష్టతత్త్వం నఖ
క్షోదస్తే పదపద్మసేచనపయోలీన స్సముద్రం గతః।
తత్రామ్భోనిధిమన్థనేన మథితో మన్థాద్రిణా దైవతై
ర్జజ్ఞేఽబ్ధే ర్నవనీత మజ్ఞ నిబిడం వన్దే రమావల్లభమ్॥ 95

అప్పయ్యదీక్షితుల వారు రచించిన వరదరాజ స్తవమునందలి యీ శ్లోకము వారే రచించిన 'కువలయానందమున ఉదాహరింపబడినది.

ఈ 'నఖధావనము' నకు బదులుగా రామకవీంద్రులు 'దేవేంద్రాది కిరీటకోటినికష' మున పెట్టినారు. దీనివలన భగవంతుని వైభవము మఱింత వ్యక్తమయినది. ఇట్లు అనుకరించుట అప్పయ్య దీక్షితులపై గౌరవమే. 'అనుకరణ గొప్ప ప్రశంస' కదా! దీనివలన కవీంద్రుని పాండిత్య విస్తృతి పరితలకు అర్థమగును. లోకశాస్త్ర కావ్యపరీక్షణ రూపమయిన ప్రతిభా సాధనమునకు ఇట్టివి నిదర్శనములు.

ఉపసంహారము:- ఇంతటి విద్వత్కవిని ఈశతకమును పరిష్కరించి,

విమర్శించి పరిచయముచేయు భాగ్యము నాకు, పఠించి తరించు అదృష్టము పాఠకులకు కలిగించిన శ్రీ రావి మోహనరావుగారికి, సాధన గ్రంథ మండలి వారికి కృతజ్ఞతలు చెప్పికొనుచు,

తమ

మేళ్ళచెర్వు వేఙ్కట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
శ్రీ గోరంట్ల వేఙ్కన్న ఓరియంటల్ కళాశాల
తిమ్మసముద్రం

శ్రీః

శ్రీహయగ్రీవాయ నమః

శ్రీమద్రమావల్లభరాయశతకమ్

శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయ కవి

(1875-1914)

1. జన్మస్థానలయా భవన్తి జగతో యస్మాద్య ఏవాఖిలం
యస్మాత్కిఞ్చన నాన్యదస్తి పురుషో వేదాన్త వేద్యశ్చ యః।
ద్రష్టవ్యశ్చ య ఏవ సంసృతితమో విధ్వంసనార్థం నృణాం
శ్రీమన్తం త మహం సువర్ణపురశం[1] వన్దే రమావల్లభమ్॥

2. లీనాన్ స్వప్రకృతౌ ప్రదాయ చ తనూ రేతా స్సముజ్జీవయన్
విశ్వాసేన గృణన్ స్వవృత్త మనఘం జ్ఞానఞ్చ తేభ్యో దిశన్।
స్వేనాన్తర్యమితై స్స్వదత్తకరణై శ్శిష్టైశ్చ తైః పూజిత
స్తేషాం స్వం వితరన్ పదం జయతి యో వన్దే రమావల్లభమ్॥

3. సృష్ట్వా దుష్టతతిం తయా జగదిదం వ్యామర్దయం స్తత్కృతే
సృష్ట్వాఽఽత్మాన మనేకధా జగదవంస్తత్త్వావతారేక్షణాత్।
పూతాంస్తాన్ దృఢభక్తికా న్నిజపదే సంస్థాపయన్ స్వే పదే
యో మూర్తః కరుణారసో విజయతే వన్దే రమావల్లభమ్॥

4. యో నిర్వ్యాజకృపామయోఽపి భగవానాశ్రిత్య కర్మోపధిం
రక్షన్ స్వీయజనం జయత్యతితరాం నిష్పక్షపాతక్రమః।
జజ్ఞే కర్మఫలద్వయం ప్రకృతితోఽనాదేర్యతోఽనాది మ
దృక్ష్వా తద్దళయన్నిజానవతి యో వన్దే రమావల్లభమ్॥

5. సర్వాన్తర్నిలయేన యేన విభునా దత్తాన్ పుమర్థాన్ జనా
వాణీనాయక పార్వతీపతిశచీనాథ స్వధావల్లభైః।

---

1 - పమిడిపాటికి శుభమైనవాడు

దేవైరిత్యపి మన్వతే న చ విదుర్యం సర్వదేవం పరం
తం సర్వేశ్వర మప్రతర్క్య విభవం వన్దే రమావల్లభమ్॥

6. యస్మాక్షాత్కలిత: స్వమేవ దిశతే పారమ్పరీత: పరం
కామాదీ న్నిఖిలాశ్చ శక్తయ ఇమా యస్యైవ మాయాత్మికా:।
మాయా యస్య పురస్థలే న లసతి క్షీణప్రభావా భవం-
తం సర్వక్షమసర్వశక్తి కలితం వన్దే రమావల్లభమ్॥

7. వ్యాప్యాన్తర్బహిరాస్థితం న చ విదుర్యమ్మాయయా మోహితా:
నాస్త్యత్రేతి చ నాస్త్యపీతి చ పరం కేచిద్వదన్తి భ్రమాత్।
తామ్మాయా ముభ్రమదాయినీం మయి విభో మాపాతయా స్యచ్యుత
స్త్వాం భూమన్ పరమేశ్వరం భవహరం వన్దే రమావల్లభమ్॥

8. "బ్రహ్మాహం" గిరమీరయన్తి మనసా వాఞ్ఛన్తి నారీమయే
బ్రహ్మాహఙ్కృతిభావపూర్ణ మనస స్స్వార్థాన్ క్షిపన్తి స్ఫుటమ్।
బ్రహ్మాహఙ్కృతిగాధయాఽపి భగవన్ యన్మాయయా మోహిత:
బ్రహ్మాహఙ్కృతి కారణం క్షపయ తాం వన్దే రమావల్లభమ్॥

9. నో దేవో న యమో న కర్మ న ఫలం నో పుణ్యపాపే తథా
ప్రత్యక్షాన్నపరం ప్రమాణమితి హి బ్రూతే జనో మూఢధీ:।
అన్యగ్రామవసత్యలోకకుశలం వార్తాఽఽదినా య న్నయం
యన్మాయావిభవాదపి క్షపయ తాం వన్దే రమావల్లభమ్॥

10. కిం దానేన కిమిజ్యయా కిము గుణైర్భోగేన కిం కిం ధియా
కిం కీర్త్యా కిము తేజసా కిము సుతైర్మాత్రా చ కిం కిం గృహై:।
కిం దేవై: కిము రాజభి: కిము భటై రేవం యతోఽర్థం జనో
రక్షాభూత ఇవావతి క్షపయ తాం వన్దే రమావల్లభమ్॥

11. దేహప్రాణగణేన్ద్రియాశయమతిష్వాత్మభ్రమం నాత్మసు
ప్రాప్యాయం విపదం ప్రయాత్యభినయన్ యస్యైవ మాయావశాత్
స్థూలోఽహం క్షుధితోఽహ మస్మి బధిరో దు:ఖీ సుఖీ చాహమి
త్యేతస్యా: క్షపణాయ తం పర మహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

12. కర్తాఽహమ్మమ కర్మచేద మమలం దాతా ఫలం శాశ్వతం
మత్వేత్యేష సుఖాయ దుఃఖహతయే కర్మాణి ధత్తే జడః।
తత్తత్కర్మఫలోపభోగకృతయే జన్మాదికాం సంసృతిం
ప్రాప్నోతి ప్రకృతేర్వశాత్తవ విభోవన్దే రమావల్లభమ్॥

13. శూన్యం సర్వమిదం పురా స్వజనిత[1]శ్చాన్తే యతశ్చాన్తరే
శూన్యం చేతి గృణన్నదంశ్చ విలపన్ గర్జన్ శపన్మూఢధీః।
నిత్యం చాపి నిమిత్తజం పరిహరన్ కర్మాఖిలం మైధున
ప్రష్ఠం చాపి యతః కరోతి ఖరవ ద్వన్దే రమావల్లభమ్॥

14. త్వన్మాయాం న విదు స్తరన్తి న చ వా బ్రహ్మాదయోఽపి స్వతో
బ్రహ్మపత్య మగా చ్ఛివో గురు మహన్ కౌటుమ్బికా ద్రౌహిణాః[2]।
వాచాం నాపి చ గోచర స్తవ విభో మాయాప్రభావః పరం
త్వా మాత్మప్రవిలీన మాయ మమలం వన్దే రమావల్లభమ్॥

15. రోమాన్తా ప్రళయాబ్ద య స్తవ విభో దంష్ట్రాగ్రకోట్యాం క్షమా
కుక్షౌ చాప్యఖిలాణ్డకోటికమలోద్భూతాణ్డకాణ్డా బభుః।
వాలాగ్రాయతరోమసఙ్ఖలన సఙ్క్షిప్తాఖిలాబ్దోత్కరో
యో వారాహవపుర్ధర స్త మముకం వన్దే రమావల్లభమ్॥

16. పృష్ఠే యస్య కులక్షమాధరవరో నేత్రాన్తరే సాగరో
గర్భే సర్వమిదం జగజ్జయతి వా యో వా జయత్యమ్బుధౌ।
దేవా అప్యసురాస్త్వయా సహ హరే తే పృష్ఠకణ్డూయనే
నోశేకుః కమఠాకృతే స్త మముకం వన్దే రమావల్లభమ్॥

17. యో మాయాప్రలయే క్షమాం చరికరన్ పృష్ఠే చ పత్రేఽమ్బుధిం
గర్భే సర్వజగచ్ఛ్రుతీశ్చ వదనే రక్షోహృతా ద్రౌహిణీః।
వ్యద్యోతిష్ట మనోవచోఽవిషయకో మత్స్యాకృతి ర్భో విభో
తం త్వాం సర్వ విచిత్రశక్తి మతులం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - జన్మతః

2 - బ్రహ్మకు సంబంధించినవారు

18. యస్య స్కన్ధనటాగ్రరోమసు విభో లిల్యే తదూర్ధ్వం జగ
న్నాభౌ చాన్తర మజ్జ్రీకంజవిలసద్రేఖాస్వధ స్వంస్థితమ్।
అక్ష్ణో జఠరే జగ న్నఖమణౌ రక్షఃప్రవక్షః ప్రభో
తం త్వాం మానుషసింహ మద్భుతనిధిం వన్దే రమావల్లభమ్॥

19. వక్త్రే 'దేహి' వచోఽఞ్జలిశ్చ కరయోః కౌపీనమూహో కటౌ
ఫాలే దైన్యరసోర్మ్యవారి చరణే చిత్తామ్బుజే సమ్భ్రమః।
యస్యాసీ ద్బలిరాజమణ్డలమణే ర్యాచ్ఞాక్షణే సక్షణం
తం త్వాం వామనమూర్తి మార్తిహరణం వన్దే రమావల్లభమ్॥

20. ఏకేనైవ పదోర్ధ్వలోక మపరేణాక్రమ్య చాధోజగ
త్తార్తీయీక మథ క్వవాను కలయేయేతీరయన్నుద్రవమ్।
అజ్ఘే సర్వజగన్తి పాదకమలే గజ్గాధునీం ధారయన్
యో దేవో వ్యలసత్త్రివిక్రమమముం వన్దే రమావల్లభమ్॥

21. లిల్యు ర్యస్య తథావిధస్య పరశో ర్ధారాసు భూమీభృతో
యత్కృత్తక్షితి భృద్గళక్షరదసృక్పూరే నిమగ్నా మహీ।
అబ్ధి ర్యేన ఘటీకృతో వసుమతీదానే నిధానం ధృతే
స్తత్త్వాం భార్గవరామ రూపిణ మహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

22. యస్యాజ్ఞావశతోఽవహ జ్జలనిధి ర్భూమీధరాణాం తతిం
భూజాటా[1] అసురాటవీం ఖరనఖై ర్నిశ్శేషతో ఽదారయన్।
బ్రహ్మాస్త్రం సమభూత్తృణం వసుమతీ జగ్రాహ మూర్తా సుతాం
తం త్వాం దాశరథాకృతిం శుభకృతిం వన్దే రమావల్లభమ్॥

23. యచ్చౌర్యం కిల చోరయత్యఘతతిం స్వీయస్య చాపి స్మృతం
య శ్శుష్కచ్ఛద[2] మాధితాధ[3] ఋషిభీ రేమే చ గోపీమయైః।
యస్మా జ్జన్మ దధౌ సుమేషు రనఘం లోకత్రయీమోహన
స్తం త్వాం కృష్ణశరీరధారిణ మహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - కోతులు
2 - పెట్టికొనెను
3 - నెమలి ఈక

24. యస్యాగ్రేణ హలస్య హాస్తినపురం గఙ్గాముఖం చుమ్బతి
స్వర్నారీముఖచన్ద్రమప్యవిరతం సోపి ప్రలమ్బాసురః।
యోనేనాపి హలాగ్రతో నిజసతీపూర్ణేన్దుబిమ్బాననం
తం త్వాం శ్రీబలభద్రమూర్తిరమణం వన్దే రమావల్లభమ్॥

25. వేదో నాస్తి న దేవతా న పితరః కిం కర్మణేత్యన్తరం
స్థిత్వా యో యమయ న్నమూన్ సురరిపూన్పాషణ్డినో మోహయన్।
ఆత్మా దేహ ఇమే స్వభావవశతో జన్మాది భావా న్భజ
న్త్యేవం య స్స్మ గృణాతి తం జినతనుం వన్దే రమావల్లభమ్॥

26. లోకాన్ మర్త్యపలాశనాదృత ఇమాన్ ప్రత్యక్ష రాత్రిఞ్చరాన్
కృత్వా స్వీయఖురావలగ్నరజసః కల్యాన్త్య కల్యాయితః।
నిశ్శేషక్షతకణ్టకాం వసుమతీం యో యాస్యతి ప్రేయసీం
తం త్వాం కల్క్యవతారధారిణ మహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

27. యద్దేషారవధోరణీ శ్రుతిఘటావిజ్ఞానదాత్రీ నృణాం
యద్వక్త్రస్థితఫేనసన్తతి రహో జ్ఞానామ్బుధే శ్చన్ద్రికా।
యత్తేజోనిచయః పరం సుమనసా మన్తర్నిశా ప్రత్యుష
స్తం త్వాం శ్రీహయవక్త్ర మిన్దురుచిరం వన్దే రమావల్లభమ్॥

28. ఉష్ణాంశోర్వలయే విరాజతితరాం జ్యోతిర్మయో యః పుమాన్
స్వర్ణశ్మశ్రుగణ స్సువర్ణచికుర స్స్వావర్ణరోమోత్కరః।
సర్వం హేమమయం వపు ర్దరిధరన్ సర్వేశ్వర స్సద్గుణ
స్సంసేవ్య స్సకలై స్త మిష్టఫలదం వన్దే రమావల్లభమ్॥

29. యస్యాఙ్ఘ్రౌ చ రసాతలం క్షితితలం నాభౌ చ సత్యం శిరే[1]
వక్త్రే వహ్ని రనన్త మక్ష్ణి తరణిర్నేత్రే చ కర్ణే దిశః।
దస్రౌ నస్యపి లోకపాలనివహో బాహౌ హిమాంశుర్హృది
త్వాం వైశ్వానరపూరుషం త మనిశం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - శిరమ్ (న) = తల

30. నేత్రం యస్య చ దక్షిణం శ్రుతిమయం లోకత్రయాలోచనం
వామం చాపి విభో తవామృతమయం స్వర్లోకసఞ్జీవనమ్।
కుక్షి ర్యస్త తవ ప్రభో వసుమతీకాఞ్చీ జగత్పేటికా
తం త్వాం దేవ విరాజ మాశ్రితనిధిం వన్దే రమావల్లభమ్॥

31. యస్యాన్తఃకరణా చ్చివ స్సమభవ న్నాభీసరోజా ద్విధి
ర్బ్రహ్మాఽఽస్యా ద్భుజయో ర్ధరాపతితతి ర్వైశ్యశ్చ సక్థిద్వయాత్।
పద్భ్యాం శూద్రకులం యత స్సమభవన్ సర్వావతారా స్తవ
త్వాం తం దేవ విరాజ మాదిపురుషం వన్దే రమావల్లభమ్॥

32. సృష్ట్వాఽఽదావప ఏవ యః ప్రజనయన్ వీర్యఞ్చ తాసు ప్రభు
స్తుష్ట్వా తాసు సమా స్సహస్ర మవసత్త్వం స్వేన సఞ్చిన్తయన్।
తత్త్వాణ్డమ్ పరిజీవయన్పురు విభో బ్రహ్మాద్యగమ్యాకృతి
స్తం నారాయణ ముల్లసన్త మనఘం వన్దే రమావల్లభమ్॥

33. సంవర్తావసరే తదేతదఖిలం విశ్వం హరన్నాత్మని
స్వస్మిన్ సుప్తవతి త్రిణేత్రపితరి స్వాం యోగనిద్రా మయన్।
య శ్శిశ్యే ప్రళయాబ్ధిపోతభుజగే పర్యఙ్కరత్నే పరం
తం త్వా మాత్మరతఞ్చ శేషశయనం వన్దే రమావల్లభమ్॥

34. నిశ్వాసోచ్ఛ్వసితేషు తే తనురుహప్రహ్వాత్మజాలాన్తరాః
బ్రహ్మాణ్డాయుత కోటిరేణునిచయా మూర్ధ్నద్భ్రమిస్తోమశః।
యాతాయాత విధిం భజన్తి నితరాం త్వద్గర్భరన్ధ్రా ద్బహి
స్త్వాం భూమ న్నఖిలాణ్డనాయక మహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

35. లక్ష్మీం సాధు పయోధసో మథనతో జాతాం తటిద్వల్లరీం
బ్రహ్మాదిష్వపి దోషదర్శనవశా త్త్వాం వృణ్వతీం చ స్వయమ్।
సఙ్గృహ్ణన్ననుయాత సన్మునివృతః పత్రీశ్వరారోహణ
స్సద్వార్యోష్ఠియ ఇహాగమ ద్దరిను[1]తో వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - ఇంద్రుడు

36. త్వం పాదాబ్జవితీర్ణచమ్పుకనసే ప్రాదాస్త్రిశూలం విభో
త్వంహ్యగ్నౌ స్వహవిఃప్రదాయ విధయే బ్రహ్మత్వ మాత్మావధి।
ఏషోహం తవహే నరక్షయ[1] హరే దీనం పశుం తావకం
త్వామౌదార్య నవావతారసరణిం వన్దే రమావల్లభమ్॥

37. భీతస్త్వత్పవతే స ఏష పవనో భీతస్తపత్యర్యమా
భీత శ్చన్ద్ర ఉదేతి మృత్యురపి చ త్వత్తో భియా ధావతి।
హే సర్వేశ్వర సర్వశక్తినిలయ త్వత్తో బిభేమ్యస్మి నో
త్వాం కారుణ్యరసాబ్ధిమగ్నమనసం వన్దే రమావల్లభమ్॥

38. సౌమ్యం స్వేషు భయఙ్కరం రిపుషు వా లోకేషు విష్ణో సమం
వేదాన్తిష్వపి నిర్గుణం శుభగుణం ద్వైతిష్వజం సత్కృతమ్।
మీమాంసా నిపుణేషు పూరుష మహో సాఙ్ఖ్యేషు బోధం తథా
బుద్ధేషు ప్రతిభాన్త మన్తరహితం వన్దే రమావల్లభమ్॥

39. నాథ! త్వత్పదపఙ్కజామ్బులహరీశీతాంశుమౌళి స్రజా
దుష్టానాం హ్రియతే తమ స్త్వమసి హి బ్రహ్మన్ పవిత్రాకృతిః।
త్వన్మాహాత్మ్య మనన్త మచ్యుత హరే వాణీ య మప్రాప్య వై
చిత్తేనాపి నివర్తతే త మధిపం వన్దే రమావల్లభమ్॥

40. స్వాధీనేతరజీవబన్ధనధురామూర్ధాభిషిక్తాపి యా
త్వాం నిర్లేప మనఞ్జనం కలయితుం మాయా బిభేతీశ్వర।
సత్యం జ్ఞాన మనన్త మక్షర మజం బ్రహ్మాసి నారాయణ
స్త్వామానన్దసముద్ర మాదిపురుషం వన్దే రమావల్లభమ్॥

41. ఆనన్దస్య పరాకృతిం జలనిధిం జ్ఞానస్య సత్యోదయం
మూర్తం బ్రహ్మ సవర్ష్మ శాన్త మవనిం సత్త్వస్య తేజోగృహమ్।
భవ్యానాం మకరం[2] పవిత్రవిభవం షాడ్గుణ్యరూపాన్తరం
సత్త్వాదర్శతలానుబిమ్బిత మహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - నారాయణ

2 - నిధి

42. త్వం సచ్చిత్తధనం హర న్నుపనిషత్కాన్తాస్తనాన్తస్థలే
గూఢో దృష్టిపథం వ్యతీత్య భగవన్ రారాజ్యసే నిశ్చలః।
మాయేశాపి చ సంస్కృతేన భవతా సద్యోఽపహ్రియన్తే నృణాం
దారాపత్యగృహార్థధాన్యపశవో వన్దే రమావల్లభమ్॥

43. లక్ష్మ్యా మఙ్గలరూపయా త్వ మమలశ్రీవత్సరత్నాదిభిః
కౌశేయేన చ భూషితస్సుఖతరం రంరమ్యసే యోగినామ్।
యోగోద్ఘాటితహృత్సయోరుహతలే తన్నిస్సృతం చామృతం[1]
లోకోఽయం పిబతి స్ఫుటం త మనఘం వన్దే రమావల్లభమ్॥

44. త్వం నాథ శ్రుతిశేఖరే స్ఫుటతమం నీలోత్పలం చాద్భుతం
కృష్ణో హంసవరో విభాసి భగవన్ సన్మానసాభ్యన్తరే।
గోపస్త్రీ చరణామ్బుజాత నికరే భాసి స్మ సద్భమ్బర
స్తం త్వాం సర్వసమం పురాణపురుషం వన్దే రమావల్లభమ్॥

45. త్వం తేజోఽసి విలోచనేషు ధరణౌ గన్ధ శ్శుభః కే రస
శ్శబ్దః ఖే తనుధారిషు ప్రియసుహృ చ్చైతన్య మాత్మస్వపి।
ధర్మో ధర్మిషు సన్ బలం చ బలిషు జ్ఞానన్తథా జ్ఞానిషు
ప్రాజ్యం పౌరుష మీశ నృష్వహమిమం వన్దే రమావల్లభమ్॥

46. శబ్దస్త్వం శివశబ్దయోని రసి వా శబ్దస్య వాచ్యో విభో
శబ్దస్యావిషయశ్చ శబ్దరమణ శ్శబ్దాన్తరాత్మాసి చ।
శబ్దాధార ఉతాసి శబ్దనిలయ శ్శబ్దస్య సంవర్ధకః
శబ్దబ్రహ్మతనుం త మాత్మరమణం వన్దే రమావల్లభమ్॥

47. తిష్ఠన్నాత్మని చాన్తరో యమయసి హ్యాత్మాన మాత్మా తను
ర్నాత్మా వేద భవన్త మాన్తరమణిం నాథ త్వమాత్మాసి.చ।
త్వయ్యాత్మా వసతి త్వ మాత్మరమణో స్యాత్మా త్వదంశో హరే
త్వా మాత్మాధిప మాత్మవశ్యగుణగం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - జ్ఞానము

48. త్వం సర్వం త్వయి సర్వమస్తి భగవన్ త్వత్తశ్చ సర్వం త్వయా
సర్వం చ ధ్రియతే తథైవ హి వపు స్సర్వఞ్చ సర్వేశ్వర।
సర్వం త్వాం విశతి ప్రదత్త ఇవ తే సర్వం బలిః త్వా మహం
సర్వస్మాత్పరమఞ్చ సర్వభవికం[1] వన్దే రమావల్లభమ్॥

49. త్వం బ్రహ్మ న శివో న విష్ణురపి నో సూర్యో న చన్ద్రో న వా
నేన్ద్రో నాపి పుమాన్ ప్రధానమపి నో నో ఖం న వా గన్ధవాట్।
నాగ్నిర్నామ్బు న మేదినీ చ న చ స న్నాసన్న గన్ధాదయ
స్త్వాం నిశ్శేష నిషేధశేష మఖిలం వన్దే రమావల్లభమ్॥

50. వేదోర్వీధరకూటఖేలనహరిం ధ్యానప్రవాహామ్బుధిం
త్రైలోక్యద్రుమమూల మాశ్రితపయఃపాథోధిజాతద్రుమమ్।
శక్తిస్తోమమహానిధిం గుణనిధిం తేజోనిధిం శ్రీనిధిం
త్వాం దేవం నలినాక్ష సత్సుఖనిధిం వన్దే రమావల్లభమ్॥

51. జ్ఞానాబ్ధ్యున్మథనోదయాశ్చితబుధశ్రీదానచిన్తామణిం
లక్ష్మీకాలయజిష్ణుసన్మణి మథార్తస్తోమరక్షామణిమ్।
దేవానాఞ్చ శిరోమణిం శ్రుతిసతీసీమన్త భాస్వన్మణిం
లక్ష్మీనేత్రపయోరుహోర్దినమణిం వన్దే రమావల్లభమ్॥

52. త్వ ద్ధాసామ్బుసముద్రసారస మహో చన్ద్రత్వ మాపద్యతే
త్వత్తేజో ఘనితం సురారివిజయే సూర్యత్వ మాపద్యతే।
త్వత్పాదాబ్జమరన్ద మిన్దుముఖ హే గఙ్గాత్వ మాపద్యతే
త్వాం శ్రుత్యాన్యహిమాంశుచిత్రక[2]పదం వన్దే రమావల్లభమ్॥

53. త్వత్కీర్తిర్నభసా హరే తిలకితా తామిస్రతః కైశ్యితా
జ్యోత్స్నాభిశ్చ దుకూలితా రవిరుచా హో కుఙ్కుమాలేపితా।
క్షీరోదేన తటాకితా సుభగయా సీమన్తితా గఙ్గయా
పుష్పా కన్దుకితాఽబ్జితాఽమృతరుచా వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - శుభుడైన

2 - తిలకము

54. త్వత్కీర్త్యమ్బుధిమగ్ననైజనిలయో నిర్విణ్ణచేతా హరో
భ్రాన్తః పర్యటతి ప్రమృష్టవసనో భూత్యై ర్నిశాయాం సమమ్।
సాశఙ్కం కిల విశ్వసృణ్ణిజసతీం వక్త్రై దధ ద్వా దిశః
పశ్యన్నజ్ఞ చతుర్ముఖ స్సమభవ ద్వన్దే రమావల్లభమ్॥

55. త్వత్కీర్త్యా సితితే జగత్యహిరిపు[1] స్స్వం పత్ర[2] మన్వేషితుం
త్వామారాధ్య సహస్రనేత్రకమలాన్యాప్తోప్యశక్తోన్న హి।
చన్ద్రోయం ముదితోపి శైత్యవశత స్సృజ్గస్యతే రాహుణా
త్వాం పుణ్యశ్రవసం మనోజ్ఞవయసం వన్దే రమావల్లభమ్॥

56. త్వత్కీర్త్యా ఖలు సంస్తృతాంస్తవ జనాన్ నాథ త్వదీయే పదే
సన్దిహ్యాపి హరాదయః కమలయా శ్రీవత్సవత్సేన వా।
శేషేణాపి ఋతే స్థితాన్ భగవతో దాసాన్హి నిశ్చిన్వతి
త్వాం తత్తాదృశకీర్తిపూర్తిసుభగం వన్దే రమావల్లభమ్॥

57. భాసా తాణ్డవితా మయూరపరిష న్మన్దాకినీ నన్దితా
శీతాంశుశ్చ కలంకిత స్తవ యశోలక్ష్మీముఖం చిత్రితమ్।
లక్ష్మీశ్రోత్రయుగం వతం సిత మహో భూలోచనశ్చాఞ్చితం
త్వాం తాదృజ్నవకన్ద[3]సున్దరతనుం వన్దే రమావల్లభమ్॥

58. త్వత్కాన్తి ర్భగవం స్త్రిలోకకమలే రోలమ్బశాబాయతే
స్వారాద్ధేనుముఖామ్బుజాన్తరతలే హా శాద్వలాఙ్కూరతి।
వేదోర్వీధరరాజ కూటనిచయే సుత్రామరత్నాయతే[4]
త్వాం తాదృజ్నవనీలపఙ్కజనిభం వన్దే రమావల్లభమ్॥

59. త్వద్దేహద్యుతిపఙ్క్తియాత్మసరసి ద్యౌ ర్నాథ శైవాలతి
శ్వేతాంశోరపి మణ్డలం భ్రమరగశ్వేతామ్బుజాతాయతే।
త్వత్కీర్త్యమ్బుజలోచనాకుచయుగం హా చక్రవాకాయతే
శఙ్ఖస్తే ఖలు రాజహంసతితమాం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - వృత్రారియైన ఇంద్రుడు
2 - గుఱ్ఱము
3 - మేఘము
4 - ఇంద్రనీలము

60. త్వత్కాన్త్యా భ్రమరో నభో మధుప్రషత్పూగశ్చ తారాగణో
హంస[1] శ్శీతలదీధితి స్తవ యశోలక్ష్మీముఖం చన్ద్రభమ్।
సాక్షాత్సేయ మహో రమా విలసతి స్వేనైవ రూపేణ చ
త్వాం తత్తాదృశ నప్రతర్క్యసుషమం వన్దే రమావల్లభమ్॥

61. త్వత్కాన్తిః పరిదృశ్యతే శ్రుతిసతీమూర్ధ్ని ప్రభో కైశికం
చన్ద్రాన్తర్మృగచిహ్న మిన్దుసహజావక్ష్త్రామ్బుజే బమ్భరః।
నీలా[2]జే మృగనాభి రీశ్వరగళే హాలాహలో న్దన్తమ
స్త్రైలోక్యే శ్రవణే తమాల మవనే ర్వన్దే రమావల్లభమ్॥

62. మార్తణ్డద్విదశప్రభాపరిగతం కూటం దధానోపరం
గర్భే సర్వధరాం ధరన్నపి మనాఙ్నోవా చలన్ విస్మితః।
త్వం భూమన్ కిము మేరు రఞ్జన ఉత క్షోణీధరోత్యద్భుతః
కిం వా తద్ద్వయమస్యనన్తవిభవం వన్దే రమావల్లభమ్॥

63. త్వం వేదావనిభృత్కిరీటశిఖరం జ్యోతిర్మయం కిం దధత్
కిం వాభ్రం శిఖరాయితోడునివహప్రోద్భాషితం మూర్తిమత్।
త్వచ్చక్రక్షతరాక్షసోత్థ సుమహత్తేజోవివర్తం దధత్
కిం కూటం హరిమాశ్రితావనమహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

64. యద్రత్నాకరసంస్థితే స్స జలధీ రత్నాకరాఖ్యాం యయౌ
యత్తేజోనిధిసంస్థితే ర్దినమణి స్తేజోనిధిత్వప్రథామ్।
యత్సర్వోన్నతసంస్థితే స్సురధర స్సర్వోన్నత శ్చాభవత్
త్వాం తత్తాదృశరత్నకూటసుభగం వన్దే రమావల్లభమ్॥

65. ఇన్దుం త్వద్వదనేన్దుతస్స చ విధి ర్భిన్నం విధాతుం విభో!
తస్యాఙ్కే మృగ మక్షిప త్తదపి చ త్వద్వక్త్రత శ్చిత్రితాత్[3]।
తన్నిర్భేద మవేక్ష్య రోషకలుషః ప్రోద్యత్క్షయం హాఽకరోత్
తత్తాదృఙ్నిరవద్యచన్ద్రవదనం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - సూర్యుడు
2 - నీలాదేవి
3 - బొట్టుగల

66. పద్మే శీతలభానుభాముకులితే చన్ద్రే క్షయాపీడితే
నాథ త్వన్ముఖ మస్మదీయ మిద మాభాతి ధ్రువం త్వం యథా।
ఏత త్త్వన్ముఖ మిన్దుబిమ్బ మహహైతస్యామ్బుపూరే పరం
శీతాంశుః ప్రతిబిమ్బమేవ త మముం వన్దే రమావల్లభమ్॥

67. త్వత్తో నాథ పయోధస స్సముదితః కిన్తే ముఖం చన్ద్రమా
నో నో నో యదనేన సా ఖలు నిశా నిర్మూల మున్మూల్యతే।
దృష్ట్వా చాము మర మ్బుజన్తి పురుషాస్తాం మోక్షలక్ష్మీరతిం
త్వాం శ్రీశాద్భుత చన్ద్రవక్త్రకమలం వన్దే రమావల్లభమ్॥

68. నాథ త్వం వదనాత్మకామృతసరశ్శోభాపయస్సమ్భవం
బిభ్రాణః స్ఫుటపుణ్డరీకయుగళం నేత్రద్వయచ్ఛద్మనా।
శ్రుత్యుద్బోధితపుణ్డరీకనయనప్రఖ్యాతి రాలక్ష్యసే
తం త్వాం సాత్త్వత పుణ్డరీక మిహిరం వన్దే రమావల్లభమ్॥

69. నాథ త్వన్నయనశ్రియాఽపహసితం రోలమ్బశాబాయశో
బిభ్ర త్స్వామృత మమ్బుజన్మ సరసీనీరాన్తరే మజ్జతి।
భ్రూనీలోత్పలచాపగుమ్భిత మనోజాతామ్బుజేష్వమ్బకం
త్వాం దేవం మదనాయుతాకృతిధరం వన్దే రమావల్లభమ్॥

70. నాథ త్వన్నయనేస్తి జహ్నుతనయా శోణోపగూఢాన్తరా
క్రీడార్థం కిల తత్ర భాతి స భవాన్ కృష్ణ స్సుసూక్ష్మశ్శ్రియా।
సత్యాదర్శ మయే తవాత్ర వపుషి త్వం దృశ్యసే చాన్తరః
సర్వజ్ఞః పరిపూర్ణశక్తి రముకం వన్దే రమావల్లభమ్॥

71. నైవాస్తే మనసా నసా[1] సుమనసా తే తర్కితం సన్నిభం
సా స్వేనైవ సమేతి తు ప్రవచనం హ్యన్మత్తవక్త్రాశ్రయమ్।
సార్వోత్తమ్యఫలన్తుతేఽవయవతావ్యాఖ్యాత పూర్వం విభో
త్వాం భవ్యం పురుషోత్తమం శుభనసం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - ముక్కుతో

72. వక్త్రాజ్జ్నాన్మదనో పరోఽయముదయ త్యుద్యద్ద్వితీయో భియా
భూతేశో[1]ఽపలపంస్తనుం చ నళికే నాసామిషాదుద్వహన్।
ఆహోస్వి త్తదదోధనుర్యుగ సమాలోకాద్విమోహం గతాన్
రక్షాస్మాన్మదనా త్కృపాజలనిధే వన్దే రమావల్లభమ్॥

73. శ్మశ్రుస్తోమమిషాత్త్వదాస్యకమలం సంసేవతేఽళివ్రజో
ద[2]త్కిఞ్జల్కఘనం పితస్మితమధుక్షీరప్రవాహోద్వమమ్।
బిమ్బోష్ఠద్వయరక్తిమోదయధరాధారారుణాంశ్వావృతం
తం త్వాముత్స్మితవక్త్రసార సమహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

74. నాథ! త్వద్రదకున్దభామపరిషన్మన్దాకినీవర్ధితా
తారాతారపటీరహీరమదిరాస్మేరప్రభాచన్ద్రికా।
జేతుః శ్రీస్మయమానచన్ద్రవదనస్యాభాతి కఞ్జత్విషః
కీర్తిః కార్తికకన్ద[3]మూర్తిరివ తం వన్దే రమావల్లభమ్॥

75. నాథ! త్వన్ముఖచన్ద్ర ఏవ భువనే చన్ద్రాభిధానోచితో
దృష్టశ్చన్దయతి స్వయం యదఖిలం సన్న్యాసి[4]చక్రం సదా।
వాగ్రూపాశ్చ తథా సుధాం కిరతి వా సేవచ్చకోరాననాం[5]
తామిస్రం క్షపయత్యపి త్రిజగతో వన్దే రమావల్లభమ్॥

76. యద్గణ్డస్థల బిమ్బితాత్మవదనే లక్ష్మీ ర్దధౌ చిత్రకం
యద్గణ్డస్థల బిమ్బితా నిజగదు ర్బ్రహ్మేహ మస్మీతి గామ్[6]।
యద్గణ్డద్వయ మాస్య మణ్డిత మగా చ్ఛీతాంశుబిమ్బప్రధాం
తం త్వాం దర్పణగణ్డమణ్డల మహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

77. ఆద్యత్వం తవ సాధ్వబోధి భగవన్ శ్రుత్యానయైవ ధ్రువం
పారే స్యాః పరమోత్తమం విలసతి జ్యోతిర్మయం బ్రహ్మ తత్।
ఏతత్పారగతా తవైవ హి దృశి ర్మగ్నా ధియోస్యాం నృణాం
తత్తాదృక్ర్కుతి సఙ్గతం శివతమం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - శివుని నుండి
2 - దంతములు
3 - కార్తీకమేఘమువలె
4 - జ్ఞాని సంఘమును
5 - సేవకులైన చకోరాలను బ్రతికించునది
6 - వాక్కును

78. లక్ష్మీహస్తసుఖగ్రహాయ కిమిదం పుష్పం సవృన్తం ముఖం
వేదోర్వీరుహశేఖరోదిత మహో కింవామ్బుపుష్పం విభో।
జ్ఞానాహిస్తృతభక్తిశైలమథితస్వస్వాన్తపాథోధిజం
తత్రాదృఙ్ముఖమణ్డలం గుణమణిం వన్దే రమావల్లభమ్॥

79. కోఽయం నాథ తవాద్భుతో ముఖమయ శ్శీతాంశుబిమ్బోఽక్షయో
నిర్లక్ష్మా నిరుపద్రవోఽజలమయో నిష్పాక్షికశ్శీరపి।
సచ్ఛృత్యన్తవిరాజదమ్బుజసఖప్రాజ్యప్రభాభూషిత
శ్చాసా[1]దర్శసరోజ చమ్పక నిభో వన్దే రమావల్లభమ్॥

80. హిణ్డత్కుణ్డల ఘృష్టిమణ్డల కనద్గణ్డద్వయీమణ్డలం
స్మారేన్దీవరచాపదణ్డవిలసద్భ్రూగుమ్భితాబ్జామ్బకమ్।
రమ్యాఖణ్డలరత్నదణ్డసునసం సద్బిమ్బబిమ్బాధరం
బిభ్రాణం ముఖచన్ద్ర ముత్స్మిత మహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

81. ధత్సే నాథ ముధా దరం దరిధరన్ కణ్ఠం గభీరారవం
వార్తుల్యేఽతులితం తథాపి చ వళిత్రేతాధరత్వేవరమ్।
కిం వానేన జితం ప్రయాతమరణః స్వం హి స్వరం కింకరో
దత్వా తేఽభయమాదరాద్విధృతవాన్ వన్దే రమావల్లభమ్॥

82. నాథ! త్వద్భుజదణ్డమణ్డితధరా మాలోక్య లోకా అమీ
భూమిం సాధు బిభర్తి దిగ్ద్విరదనః కాకోదరేడిత్యపి।
మోహేనాజ్ఞ గిరం గిరన్తి పృథివీ త్వద్బాహ్వనన్యాశ్రయా
భూభృచ్చాపి హరే త్వమేవ తమముం వన్దే రమావల్లభమ్॥

83. పీనాత్యున్నమదంసషణ్డా నళినీబాహాచతుష్కన్తవ
హ్యన్యోన్యేన సమం పరేణ న సమం సత్యం సమం[2] భాసతే।
తత్పుష్పత్కరసారసాని చ గుణాంస్తాసామ్బుజన్తే భవే
త్కార్యం వై సమవాయికారణగుణం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - అవ్యయము, ఆస
2 - లక్ష్మీసహితం

84. త్వద్ధస్తామ్బుజరాజహంస మమలం మూర్ఛద్ధ్వనిస్రావిత
బ్రహ్మాణ్డాయుతచారిరాక్షసవధూగర్భాటవీఖేలనమ్।
సన్నేత్రోత్పలచన్ద్రికాయితరుచం శ్రీ పాఞ్చజన్యం భజే
త్వాం విష్ణో! ధృతశఙ్ఖచక్రకమలం వన్దే రమావల్లభమ్॥

85. త్వద్ధస్తామ్బుజభూషణం సుమహసా స్వాసక్తసన్తోషణం
శత్రుస్తోమవిభీషణం తవ విభో! వక్త్రామ్బుజోన్మేషణమ్।
భక్తాఘోత్కరశోషణం బత భజేఽదః కణ్టకాన్వేషణం
చక్రం మఞ్జులభాషణం సుధిషణం వన్దే రమావల్లభమ్॥

86. వేగధ్వానవిభీతరాక్షసఘటావక్షోదృషత్పోదన
ప్రోత్థక్షోదవివేష్టనాప్తసితతాతుచ్ఛీకృతేన్దుం గదామ్।
అమ్భోజన్మవినిర్జయార్జితకరప్రాఞ్చద్యశోమూర్తికాం
వన్దే తే కరకఞ్జభూషణమహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

87. హస్తాబ్జం తవ రత్నకఙ్కణగణక్వాణచ్ఛలాద్భాషతే
భీతౌఘాభయదానధుర్యబిరుదం మాం సేవతాం సాధ్వితి।
యాదృక్త్వం తవ తాదృశీ తనురహో నామాపి తే తాదృశం
త్వద్భక్తోపి చ తాదృగుజ్జ్వలదయం వన్దే రమావల్లభమ్॥

88. శ్రీవత్సాలయరత్నదీపరుచినా పద్మానుజేనా[1]శ్చితం
నేత్రామ్భోజకటాక్షజాలరుచిభిః పద్మాగృహై రర్చితమ్।
వక్షఃపఙ్కజబమ్భరాయితరుచా పద్మాసపత్న్యా[2]యుతం
పద్మారామ మురో వహన్త మతులం వన్దే రమావల్లభమ్॥

89. నాభి స్తే హ్రదరాజ ఏవ యదభూ దస్మా ద్బృహత్పఙ్కజం
యచ్ఛాత్రాస్తి రమా ధరాదిసుదతీదృష్ట్యుత్పలౌఘో హరే।
ఏతత్పఙ్కజనిర్గతాళి సరణి ర్భాభాతి రోమావళి
వ్యాజా త్త్వాం మృగరాజమధ్యమ మహం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - కౌస్తుభముతో
2 - నీలాదేవత

90. త్వద్గర్భస్త్రిజగత్స్థితేస్త్రివళితో నాభీహ్రదస్యాత్మన
స్సోపానత్యః సాగరత్యపి విభో కుక్షిస్సముద్రా హి తే।
సోపానస్య పథావతీర్య ధవ తే నాభిహ్రదామ్భోరుహే
మగ్నం మద్భృగళిం సముద్ధర పరం వన్దే రమావల్లభమ్॥

91. చఞ్చత్సన్మణికాఞ్చనాఞ్చిత కనత్కాఞ్చీకలాపాఞ్చిత
ప్రాఞ్చత్పట్టసుపీతచేలవలయోదఞ్చ న్నితమ్బం వరమ్।
సన్ధ్యాభాస్కరఘృష్టిమణ్డల కన త్సద్ధాతురాగారుణా
మ్భోదాన్తక్షితిభృన్నితమ్బతులితం వన్దే రమావల్లభమ్॥

92. కుమ్భద్వన్ద్వ విమణ్డితాద్భుత శిరశ్శుణ్డాద్వయీమణ్డితః
కోయం త్వం పరమాద్భుతో ద్విపవర స్తత్తాదృశ స్స్వాదయః।
స్మేరేషద్ధ్యదరార్ధనిర్గతముఖాఞ్చద్రత్నశల్యోల్లస-
త్సత్పఞ్చచ్ఛదపఙ్క జౌఘలలితం వన్దే రమావల్లభమ్॥

93. హా తే నాథ పదాధరీకృతతమం వజ్ర స్తథా సారసం
రేఖారూపధరం తవైవ చరణం సంసేవతే సాదరమ్।
చక్రేణాధిక భూషితేఽత్ర కమలా సా వర్తతే సస్పృహా
హంసైస్సేవితమేతదేవ పరమైర్వన్దే రమావల్లభమ్॥

94. లక్ష్మీసద్మ రథాఙ్గభూషణమిదం హంసచ్ఛటాయా ధనం
త్రైలోక్యద్యుతివార[1]పత్య మనఘం చేతోద్విరేఫాశ్రయం।
మిత్రం వా నఖభాస్కరస్య పరమం జఙ్ఘానళిన్యాముఖం
జానుచ్ఛద్మబిసస్య భూరికుసుమం వన్దే రమావల్లభమ్॥

95. దేవేన్ద్రాదికిరీటకోటినికషప్రోద్ఘృష్టతత్త్వం నఖ
క్షోదస్తే పదపద్మసేచనపయోలీన స్సముద్రం గతః।
తత్రామ్భోనిధిమన్థనేన మథితో మన్థాద్రిణా దైవతై
ర్జజ్ఞేఽబ్ధే ర్నవనీత మఙ్గ నిబిడం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - నీరు

96. దేవేన్ద్రాది కిరీటకోటిగమణిప్రోద్దీప్ర భాసక్తిత
స్తత్తాదృజ్న్మదులం పదం తవ భవే త్కిదృజ్మన శ్శజ్కతే।
యద్వా ప్రోల్లసితం భవేద్యత ఇదం చఞ్చన్నఖోష్ణప్రభా[1]
సంసక్త్యుద్దలితం సరోజసదృశం వన్దే రమావల్లభమ్॥

97. రేఖాత్మాపి కరోతి యస్య కులిశం భక్తాఘభూభృచ్ఛిదాం
కేతు స్త్వాం పురుషోత్తమం స్ఫుటయతి శ్రీచిత్తచోరాజ్కుశః।
గర్జద్దుష్టఘటావశీకృతిచణః పజ్కేరుహం శ్రీగృహో
స్తత్తాదృక్పదపజ్కజం భజ ఇదం వన్దే రమావల్లభమ్॥

98. చిత్రం త్వత్పదపజ్కజా జ్జల మభూద్ధృత్వా శివ స్త చ్ఛివ
స్త్వత్పాదామ్బుజ మాశ్రితో నఖమయ శ్చన్ద్రో నిశాం హన్తి నః।
త్వత్పాదామ్బుజ మమ్బుజన్మసుహృద శ్ఛత్రం పర మ్భాసతే
త్వాం తాదృక్పరమాద్భుతామ్బుజపదం వన్దే రమావల్లభమ్॥

99. భాసిత్వం నవరత్నరత్నలలితే జామ్బూనదే మాకరే
రమ్యేస్మిన్ పురుతోరణేఽరుణరుచా బిమ్బే యథా భానవే।
వైలక్షణ్యకృతే దధాసి కిము వా కృష్ణాం తనూం త్వం విభో
భక్తేచ్ఛావశతోథవా వద పరం వన్దే రమావల్లభమ్॥

100. నాథ త్వద్గృహ మాగతం తవ పదం సాష్టాజ్గమప్యానతం
రక్షేత్యుద్గదితం మయాత్మభరణం న్యస్తం త్వయి శ్రీపతౌ।
ఏతాదృక్ఛరణాగతోయ మథవా నోపేక్షణీయస్త్వయా
సర్వజ్ఞ స్త్వమసి ప్రభోఽర మవ మాం వన్దే రమావల్లభమ్॥

101. సర్వజ్ఞం పురుషోత్తమం పరపతిం నారాయణం శ్రీపతిం
త్వాముద్దిశ్య విభో కియత్ప్రలపితం తాతేఽభయా త్త్వయ్యజ।
వాత్సల్యా దభయప్రదాన సమయా[2] ద్దీనం సుతం రక్ష మాం
త్వాం హే నాథ పరాత్పరం సుఖకరం వన్దే రమావల్లభమ్॥

---

1 - సూర్యుడు

2 - శపథము

102\. రమావల్లభోయం క్షమావల్లభస్స
న్నుమావల్లభాఙ్ఘ్రిజ్జటాసేచనాఙ్ఘ్రిః।
వసన్నత్ర సౌవర్ణపుర్యామముం మాం
ప్రపన్నం సదా రక్షతాద్రామసూరిమ్॥

ఇతి బెల్లంకొండోపనామక రామకవికృత

శ్రీరమావల్లభరాయ శతకమ్

శ్రీ హయగ్రీవార్పణమస్తు

శ్రీః

శ్రీ చిదానన్ద సరస్వత్యష్టకమ్

శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయకవి - రచనాకాలము 1907

శ్లో॥ ఆలోక్యలోకస్థ నియోగిలోక
ముద్యోగ ముద్యోగ ఘనాభిమానాత్।
సద్యోగ సద్యోగ వశాయ జాతం
వన్దే చిదానన్ద సరస్వతీన్ద్రమ్॥ 1

శ్లో॥ శ్రీ దక్షిణామూర్తి మమౌనముద్రం
శ్రీ శఙ్కరాచార్య మకర్మలోకమ్।
శ్రీ వ్యాస మన్త్రోక్త విభిన్నమార్గం
వన్దే చిదానన్ద సరస్వతీన్ద్రమ్॥ 2

శ్లో॥ దర్పాన్ధ దుర్వైదిక మర్త్యభోజ
ధ్వం సోదిత శ్రీలలనాలలామమ్।
సన్న్యక్తభీకృత్ఫణి సఙ్గమం తం
వన్దే చిదానన్ద సరస్వతీన్ద్రమ్॥ 3

శ్లో॥ శ్రీ నన్దిరాజాన్వయ సిన్ధుజాతం
శ్రీ నన్దివాహేన్దు మనర్ధవామమ్।
సమేక్షణోత్ఫుల్ల సరోరుహాస్తం
వన్దే చిదానన్ద సరస్వతీన్ద్రమ్॥ 4

శ్లో॥ స్త్రీ పారవశ్యాంక మపోహ్య లక్ష్మీ
నారాయణం జాత ముమా సహాయమ్।
సద్ధంసయానం చతురాననం తం
వన్దే చిదానన్ద సరస్వతీన్ద్రమ్॥ 5

శ్లో॥ వాణీ సమాశ్లిష్టగళం విరిఞ్చిం
రమ్యైక వక్త్రమ్ పరిపూర్ణసత్త్వమ్।
అజ్ఞాతిగమ్ బ్రాహ్మణబన్ధుకాలం
వన్దే చిదానన్ద సరస్వతీన్ద్రమ్॥ 6

శ్లో॥ దుర్వృత్తి మద్వైదిక వాదతూల
ఝంఝానిలద్యుక్తి పరిష్కృతాస్యమ్।
ధర్మ ప్రబన్ధ గ్రథనైక ధుర్యం
వన్దే చిదానన్ద సరస్వతీన్ద్రమ్॥ 7

శ్లో॥ దుర్మార్గ సంరుద్ధ నియోగధర్మ
గోనాయకోద్ధరణ బద్ధదీక్షమ్।
అవాప్త మాయుష్య మయాతదైవం
వన్దే చిదానన్ద సరస్వతీన్ద్రమ్॥ 8

శ్లో॥ శ్రీమచ్చిదానన్ద సరస్వత్యష్టక మిదమ్ ముదమ్।
బెల్లంకొండాన్వయోద్భూత రామ కర్తృక మావహేత్॥

ఇదమష్టకమ్ ప్లవంగాశ్వయుజ శుద్ధతృతీయాయామ్ ప్రాతఃకాలే లిఖితమ్
అష్టకేఽస్మిన్నిన్ద్రవజ్రోపజాతి వృత్తాని సన్తి
శ్రీః

అచ్యుతాష్టకమ్

శ్లో॥ అచ్యుతం కేశవం రామ నారాయణం
కృష్ణ దామోదరం వాసుదేవం హరిమ్ ।
శ్రీధరం మాధవం గోపికావల్లభం
జానకీ నాయకం రామచంద్రం భజే ॥ ౧

శ్లో॥ అచ్యుతం కేశవం సత్యభా మాధవం
మాధవం శ్రీధరం రాధికారాధితమ్ ।
ఇందిరా మందిరం చేతసా సుందరం
దేవకీ నందనం నందజం సందధే ॥ ౨

శ్లో॥ విష్ణవే జిష్ణవే శంఖినే చక్రిణే
రుక్మిణీ రాగిణే జానకీ జానయే ।
వల్లవీ వల్లభా యార్చితా యాత్మనే
కంసవిధ్వంసినే వంశినే తే నమః ॥ 3

శ్లో॥ కృష్ణ గోవింద హే రామ నారాయణ
శ్రీపతే వాసుదేవాజిత శ్రీనిధే ।
అచ్యుతానంత హేమాధవా ధోక్షజ
ద్వారకానాయక ద్రౌపదీరక్షక ॥ ౪

శ్లో॥ రాక్షస క్షోభిత స్సీతయా శోభితో
దండకారణ్య భూ పుణ్యతా కారణమ్ ।
లక్ష్మణేనాన్వితో వానరై స్సేవితో
ఽగస్త్య సంపూజితో రాఘవః పాతు మామ్ ॥ ౫

శ్లో॥ ధేనుకారిష్టకా నిష్టకృత్ ద్వేషిణాం
కేశిహా కంసహృ ద్వంశికా వాదకః ।
పూతనా కోపక స్సూరజా ఖేలనో
బాలగోపాలకః పాతు మాం సర్వదా ॥ ౬

శ్లో॥ విద్యు దుద్యోతవత్ ప్రస్ఫుర ద్వాససం
ప్రావృ డం బోధవత్ ప్రోల్లస ద్విగ్రహం ।
సవ్యయా మాలయా శోభితోరస్థ్సలం
లోహితాంఘ్రి ద్వయం వారిజా క్షం భజే ॥ ౭

శ్లో॥ కుంచితైః కుంతలై ర్భ్రాజమానాననం
రమ్యమౌళిం లసత్కుండలం గండయోః ।
హారకేయూరకం కంకణ ప్రోజ్జ్వలం
కింకిణీ మంజులం శ్యామలం తం భజే ॥ ౮

శ్లో॥ అచ్యుతస్యాష్టకం యః పఠే దిష్టదం
ప్రేమతః ప్రత్యహం పూరుషః సస్పృహమ్ ।
వృత్తతః సుందరం వేద్య విశ్వం భరం
తస్య వశ్యో హరి ర్జాయతే సత్వరమ్ ॥ ౯

ఇతి శ్రీ శంకరాచార్య విరచితం
అచ్యుతాష్టకం సంపూర్ణమ్ ।

త్వరలో ...

శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయకవి విరచితః

శారీరక చతుస్సూత్రీ విచారః

ఆంధ్రానువాదము

డా॥ సూరం శ్రీనివాసులు

ప్రిన్సిపల్,

శ్రీ గోరంట్ల వెంకన్న ఓరియంటల్ కళాశాల,

తిమ్మసముద్రము.

ప్రకాశకులు

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి

Check List

Book Number	RMR01A139	Date	4/8/99
Front Cover	yes	Back Cover	yes
Blank Pages	CI, 33		
Missing Pages			
Prepared By	prathyusha	Cutting By	prathyusha
Scanned By	Sandhya	Pages	37